

Особливого значення діяльність соціальних працівників набуває в умовах кризових ситуацій, зокрема під час воєнних дій. У цей період зростає потреба у формуванні у населення навичок самозбереження, психологічної стійкості, готовності до дій у надзвичайних умовах. Соціальні працівники здійснюють психосоціальну підтримку, організовують інформаційні кампанії, проводять тренінги та індивідуальні консультації.

Ефективність формування культури безпеки значною мірою залежить від використання сучасних соціально-педагогічних технологій. Серед них варто виділити: тренінгові форми роботи (навчання навичкам першої допомоги, поведінки у кризових ситуаціях); інтерактивні методи (рольові ігри, кейс-методи); інформаційно-комунікаційні технології (соціальні мережі, онлайн-платформи); міжвідомчу співпрацю з освітніми, медичними та правоохоронними установами.

Важливим аспектом є також формування безпекової культури у громадах. Соціальні працівники сприяють розвитку соціальної відповідальності, залученню громадян до участі у заходах безпеки, розвитку волонтерських ініціатив. Це сприяє підвищенню рівня соціальної згуртованості та готовності населення до спільного подолання викликів.

Отже, соціальні працівники є ключовими суб'єктами формування культури безпеки життєдіяльності населення. Їх діяльність має комплексний характер і охоплює просвітницькі, профілактичні, комплексні використаних джерел: консультативні та соціально-педагогічні аспекти. У сучасних умовах їх роль значно зростає, що потребує удосконалення професійної підготовки, впровадження інноваційних методів роботи та посилення міжсекторальної взаємодії.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
2. Концепція безпеки життєдіяльності населення України: затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2023 р. № 301-р.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В ЕПОХУ ГЛОБАЛЬНИХ РИЗИКІВ

Дідняк А.В., Курепін В.М.

*Миколаївський національний аграрний університет
kypins@ukr.net*

Сучасний світ наповнено глобальними ризиками, які за масштабами та складнощами суттєво впливають на рівень безпеки населення. Глобальні ризики характеризуються транснаціональністю, взаємозалежністю окремих їх проявів та здатністю до швидкого поширення, що зумовлює охоплення значних територій та великих мас населення. До таких ризиків належать воєнні конфлікти, терористичні загрози, пандемії, кліматичні зміни, техногенні катастрофи, а також кіберзагрози та інформаційні впливи та небезпеки.

Усі перераховані ризики мають прямі та непрямі загрози життю та здоров'ю населення [1, с. 45], до них відносять: руйнування інфраструктури, порушення систем енергопостачання, водозабезпечення та медичного обслуговування. Гібридні загрози, такі як: інформаційно-психологічні операції та кібератаки спрямовані на дестабілізацію суспільства та підрив довіри до державних інституцій.

Зрозуміло, ризики та небезпеки несуть техногенні та природні фактори. Стихійні лиха й явища: повені, посухи, лісові пожежі та техногенні ризики: промислові аварії чи збої спричиняють загрози для життя людей. Пандемічні ризики демонструють здатність швидко охоплювати глобальний простір, впливаючи не лише на систему охорони здоров'я, а й на соціально-економічну стабільність. Впровадження цифрових технологій

породжує інформаційні виклики, зокрема кіберзагрози. Вони впливають на критично важливі системи управління та життєзабезпечення.

Вплив ризиків ускладнює забезпечення безпеки та орієнтує систему цивільного захисту на адаптивність, гнучкість, коригованість. Переосмислення підходів до цивільного захисту, орієнтовано на підвищення стійкості від багаторівневих загроз та інтегрованості [2, с. 358]. Зростаючі складності та динамічні загрози зумовлюють нові моделі безпеки, які здатні не лише оперативно реагувати, а й передбачати потенційні ризики та мінімізувати їх наслідки.

Швидке коригування дій, гнучкість управлінських рішень повинно базуватися на аналізі даних та використанні сучасних інформаційних технологій. Додаємо постійний моніторинг різноманітних сценаріїв розвитку подій. Інтегровані підходи забезпечують узгодженість дій різних суб'єктів у сфері безпеки, включаючи органи державної влади, місцеве самоврядування, приватний сектор та громадськість.

Різнокомпонентні системи безпеки при адаптації складаються в єдиний інформаційно-управлінський простір для ефективності координації та обміну інформацією. Такий підхід дозволяє забезпечити комплексне реагування на загрози, враховуючи їхній багатовимірний характер.

Отже, перехід до адаптивних та інтегрованих моделей безпеки дозволяє забезпечити своєчасне реагування на сучасні виклики та сформувати стійку систему протидії ризикам.

Список використаних джерел

1. Іваненко В.С. Фактори вразливості об'єктів перед терористичними нападами та шляхи їх подолання. Problems of Emergency Situations : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Черкаси, 14 травня 2025 р. Черкаси : Національний університет цивільного захисту України, 2025. С. 44-46.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/21484>.

2. Курепін В. М., Курепін Д. В., Іваненко В. С. Цивільний захист: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти. Миколаїв : МНАУ, 2025. 491 с.
URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/20130>.

ДОСТУПНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗАГРОЗИ ДЛЯ ОСІБ З ВАДАМИ СЛУХУ

Дідняк А.В.

*Миколаївський національний аграрний університет
kypins@ukr.net*

Сприйняття інформації про небезпеку людьми з порушеннями слуху мають певні бар'єри. Наприклад, фізична відсутність доступу до звукових сигналів та особливості подання інформації в стандартних системах оповіщення. Людина з повною втратою слуху не чує сигнал повітряної тривоги. У випадках часткової втрати слуху сигнал може сприйматися як нечіткий чи неідентифікований, що ускладнює правильну реакцію. Якщо така особа перебуває в приміщенні з підвищеною звукоізоляцією або під час сну сигнал може бути не індексованим.

Суттєвим бар'єром є відсутність чи недостатність текстової та візуальної інформації. Повідомлення через гучномовці на вулицях або в транспорті часто не дублюються на електронних табло, тому люди з порушеннями слуху не отримують пояснення про характер загрози та необхідні дії. У багатьох випадках навіть мобільні сповіщення можуть